

Forord

For orda eksisterer det ingen grenser – verken nasjonale eller språklige. I språka våre dukkar det stadig opp nye ord. Somme av dei er nylagingar, og somme er importert frå andre språk. Kva skjer med orda som blir importert og tatt i bruk i dei nordiske språka? Blir dei verande der som fremmendelement, eller blir dei integrert slik at dei glir inn i det nasjonale språkssystemet i skrivemåte og bøyning? Altså: nasjonale eller internasjonale?

Dette var problemstillinga for denne delgranskinga under det store nordiske granskingsprosjektet *Moderne importord i språka i Norden (MIN)*. Delgranskinga gjeld tilpassing av moderne importord i dei nordiske språka islandsk, færøysk, norsk, dansk, svensk («sverigesvensk») og finlandssvensk. Moderne importord er definert som ord som har komme inn i eit av desse språka etter 1945. Etter krigen har den angloamerikanske påverknaden vore sterk i alle dei nordiske språka, og det aller meste av nyorda i språka våre har i denne perioden eit engelsk-amerikansk opphav.

Arbeidet med delgranskinga kom i gang i 2002, og prosjektmedarbeidarane hadde som mål å undersøke korleis og kor mye av dei moderne importorda som blei tilpassa til språkssystemet i det enkelte nordiske språket som var omfatta av granskinga. Materialet bestod av importord frå nordiske aviser frå bestemte datoar i årgangane 1975 og 2000. For at resultatata skulle bli mest mulig jamførbare, blei det utarbeidd metodiske opplegg og rettleiingar for granskinga, og mange diskusjonar skjedde på årlige samlingsmøte og i form av tallause små og store e-postdiskusjonar etter kvart som nye problem meldte seg. Leiar av arbeidsgruppa som gjennomførte dette delprosjektet, var Helge Omdal. Helge Sandøy var leiar av hovudprosjektet MIN, og han deltok både i planlegginga av dette delprosjektet og i dei metodiske diskusjonane innafør gruppa. Både Omdal og Sandøy har lese og kommentert enkeltartiklane. I sluttfasen har Sandøy hatt hovudansvaret for redigering av delkapitla med tanke på å gjøre artikkelsamlinga trykkeklar.

Medarbeidarane hadde arbeidsplassane sine forskjellige stader i Norden, og av praktiske årsaker kunne ikkje alt arbeidet skje parallelt i dei ulike nordiske landa. Noen starta og fullførte langt på veg undersøkinga si før andre var komne skikkelig i gang. Det har derfor tatt tid å komme i mål. Nå takkar vi alle medarbeidarane for innsatsen og for tolmodet dei har vist. Dessutan får Tore Kristiansen, Pia Jarvad og Inge Lise Pedersen takk for den danske språkvasken av artiklane om islandsk og færøysk.

Resultatet av delgranskinga om tilpassing av moderne importord i skrift blir her presentert for kvart enkelt språk, og artiklane kan lesas kvar for seg eller samla. Ásta Svavarsdóttir legg fram resultatata for den islandske delen, Hanna Simonsen og Helge Sandøy har skrivne om færøysk, Helge Omdal om norsk, Margrethe Heidemann Andersen og Pia Jarvad om dansk, og Åsa Mickwitz om svensk. Begge dei svenske språkvarietetane sverigesvensk og finlandssvensk blir presentert parallelt i same

artikkelen. I kapitlet *Innleiing* har Helge Omdal skrive om bakgrunn for prosjektet, om materialet og metodisk opplegg for undersøkinga. Han har også skrive ein samanliknings- og oppsummeringsartikkel til slutt i boka.

Vi ønskjer at framstillingane i artikkelsamlinga kan vere til nytte og til informasjon også for eit ikkje-språkvitskaplig publikum med generell og kulturell interesse for språk i Norden og for dei mange problemstillingane kring engelskspråklig påverknad som gjør det ønskelig å kunne bygge på forskingsresultat.

Kristiansand og Bergen, november 2008

Helge Omdal

Helge Sandøy